

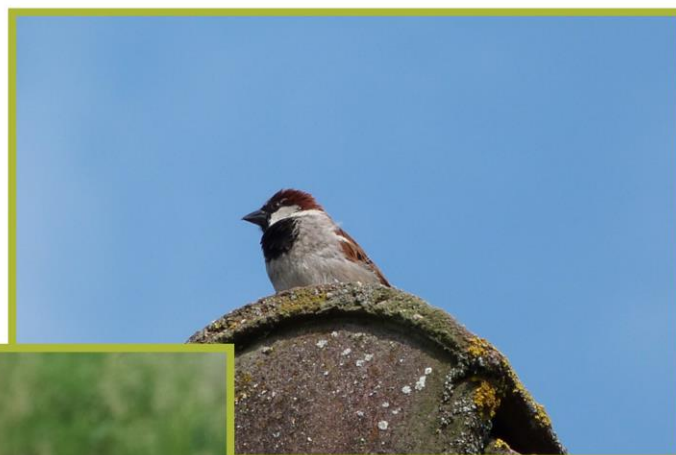

ECOLOGISCH ONDERZOEK
NATUURWETGEVING

Huismus-, vleermuis- en amfibieënonderzoek

Lingsesdijk, Gorinchem

In het kader van de Wet natuurbescherming

Auteur: Martin W. van den Hoorn

Datum oplevering: 28 september 2020

EONW-rapport: EONW.RA2017.01

In opdracht van: ProSor

Citeren als:

Hoorn, M.W. van den, 2020. Huismus-, vleermuis- en amfibieënonderzoek Lingsesdijk, Gorinchem. In het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport EONW.RA2017.01. EONW | Ecologisch Onderzoek Natuurwetgeving.

© EONW | Ecologisch Onderzoek Natuurwetgeving 2020

Inhoud

1	Aanleiding.....	4
2	Plangebied en voornemen	4
2.1	Plangebied.....	4
2.2	Voornemen.....	4
3	Onderzoeksinspanning	5
3.1	Huismus.....	5
3.2	Vleermuizen	5
3.3	Alpenwatersalamander en kamsalamander	7
4	Resultaten.....	7
4.1	Huismus.....	7
4.2	Vleermuizen - waarnemingen	8
4.2.1	Kraamperiode (20 mei, 21 mei, 19 juni, 20 en 21 juni).....	8
4.2.2	Paarperiode (18 augustus en 8 september).....	10
4.3	Vleermuizen – aanwezig functies.....	10
4.3.1	Foerageergebied	10
4.3.2	Vliegroute.....	11
4.3.3	Verblijfplaatsen en paarterritoria	11
4.4	Alpenwatersalamander en kamsalamander	11
4.5	Categorie-5 broedvogels	12
5	Effectenanalyse	12
5.1	Huismus.....	12
5.2	Vleermuizen	12
5.2.1	Foerageergebied en vliegroute.....	12
5.2.2	Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.....	13
5.3	Alpenwatersalamander en kamsalamander	13
5.4	Categorie-5 broedvogels	13
6	Toetsing Wet natuurbescherming.....	13
6.1	Toetsingskader bescherming vogels en vleermuizen	13
6.1.1	Verbodsbepalingen vogels	13
6.1.2	Verbodsbepalingen vleermuizen	14
6.2	Mogelijk voor een ontheffing.....	14
6.2.1	Vogels.....	14
6.2.2	Vleermuizen	15
6.3	Toetsing effecten op vleermuizen.....	15
6.4	Toetsing effecten op vogels	16
7	Conclusies	16

7.1	Conclusies	16
7.2	Aanbevelingen	17
8	Bronnen.....	17
Bijlage 1: Waarnemingskaarten		18

1 Aanleiding

ProSor is voornemens om in het plangebied aan de Lingsesdijk 45 te Gorinchem een vijftal woning te realiseren. Hiertoe moeten een aantal opstallen worden geamoveerd en een aantal bomen gekapt. Blom Ecologie B.V. heeft hiervoor in 2017 een ecologische quickscan uitgevoerd en deze in 2019 geactualiseerd (Voortman, 2019). Uit dit onderzoek kwam naar voren dat er een aanvullend onderzoek moet worden uitgevoerd naar huismus (*Passer domesticus*), vleermuizen, Alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*) en kamsalamander (*Triturus cristatus*). ProSor heeft EONW verzocht het benodigde onderzoek uit te voeren.

2 Plangebied en voornemen

2.1 Plangebied

Het plangebied betreft een perceel gelegen aan de Lingsesdijk te Gorinchem (gemeente Gorinchem, provincie Zuid-Holland) en omvat de perceelnummers 5104, 5105 en 3581 (Afbeelding 1). Het plangebied bevat enkele opstallen, verharding, bomen en een watergang. Voor een uitgebreide beschrijving van het plangebied wordt verwezen naar Voortman (2019).

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied met de begrenzing in oranje weergegeven. © Ondergrond Publieke Dienstverlening op de Kaart Lokaal 2020.

2.2 Voornemen

Alle opstallen binnen het plangebied worden geamoveerd en op de percelen worden woningen gerealiseerd (Afbeelding 2). Kap van bomen wordt met name voorzien in de noordoosthoek van het perceel (Afbeelding 2, perceel 05). Hier staan oude schietwilgen (*Salix alba*) die verval vertonen en vanuit veiligheidsoverwegingen moeten worden gekapt. De woning op perceelnummer 3327 blijft behouden. In

Afbeelding 2 betreft dit perceel vier. De houten woning die zich aan de zuidkant van het toekomstige perceel 4 bevindt, wordt wel geamoveerd.

Afbeelding 2: Voorziene invulling van het plangebied. Perceel 04 omvat de woning die niet wordt geamoveerd.

3 Onderzoeksinspanning

3.1 Huismus

Het plangebied is in 2020 op 9 mei, 21 mei, 30 mei en 10 juni op het gebruik door huismus onderzocht. Het aantal bezoeken en de minimale duur van 10 dagen tussen twee bezoeken die het Kennisdocument Huismus (Bij12, 2017) voorschrijft is in acht genomen. Tijdens het bezoek is er gelet op de aanwezigheid van dieren en nestindicerend gedrag. De weersomstandigheden tijdens en de duur van de bezoeken zijn weergegeven in Tabel 1. Met de gepleegde inspanning is geheel voldaan aan de eisen die het Kennisdocument Huismus aan een huismusonderzoek stelt.

Tabel 1: De data, tijdstippen en weersomstandigheden per huismusbezoek.

Datum	Starttijd	Eindtijd	Neerslag	Bewolking	Temperatuur	Wind
09-05-2020	08:00	10:00	geen	geen	18-20 °C	1-2 Bft.
21-05-2020	06:00	08:00	geen	helder	13 °C	1-2 Bft.
30-05-2020	06:30	08:30	geen	helder	12 °C	1 Bft.
10-06-2020	06:50	08:50	geen	bewolkt	12 °C	1 Bft.

3.2 Vleermuizen

Het plangebied is in 2020 in de avond van 20 mei, de ochtend van 21 mei, de avond van 21 mei, de avond van 19 juni, de avond van 20 juni, de ochtend van 21 juni, de nacht van 15 op 16 augustus en de avond van 6 september op vleermuizen onderzocht. Binnen het plangebied zijn twee gebouwen aanwezig waar van de aanwezigheid van vleermuizen niet op voorhand kon worden uitgesloten (Voortman, 2019). Dit

zijn de in Afbeelding 3 met rood en blauw omcirkelde gebouwen. Beide gebouwen zijn in de kraamperiode (15 mei – 15 juli) afzonderlijk van elkaar elk gedurende twee avonden onderzocht. Het met rood omcirkelde gebouw met twee personen en het met blauw omcirkelde gebouw met 1 persoon. Dit laatste omdat het met blauw omcirkelde gebouw slechts alleen aan de voorzijde potenties voor vleermuizen had. Gedurende twee ochtenden in de kraamperiode zijn de beide gebouwen tegelijkertijd met een persoon onderzocht. Ook de met paars omcirkelde bomen zijn in de kraamperiode gedurende twee ochtenden door een persoon onderzocht. Tijdens de bezoeken in kraamperiode is het gehele plangebied op foerageerfunctie onderzocht. In de paarperiode (15 augustus – 1 oktober) is het gebied tweemaal integraal door een persoon onderzocht.

Afbeelding 3: Ligging van de onderdelen van het plangebied waar tijdens de onderzoeken de nadruk op heeft gelegen. Met rood en blauw zijn de twee voor vleermuizen geschikte gebouwen aangegeven en met paars de voor vleermuizen geschikte bomen met holtes.

De duur van, de weersomstandigheden tijdens, de personele inzet en de focus van de veldbezoeken zijn in Tabel 2 weergegeven. Tijdens de bezoeken voor vleermuizen voldeed het weer aan de eisen die het Vleermuisprotocol 2017 daaraan stelt. Ook is de optimale tijd van 30 dagen tussen de bezoeken in de kraamperiode en 20 dagen tussen de bezoeken in de paarperiode in de in acht genomen. Voor het onderzoek van het met rood aangeduide gebouw is ervan uitgegaan dat kraamverblijfplaatsen van zowel gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) als laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) niet konden worden uitgesloten. Het blauwe gebouw is alleen geschikt geacht voor zomer- en paarverblijfplaatsen. De massa van de gebouwen in het plangebied zijn als te laag ingeschat om de gebouwen te laten fungeren als massawinterverblijfplaats. Daarom is hier geen aanvullend onderzoek naar uitgevoerd. Er is gebruikt gemaakt van een *Pettersen D240X* heterodyne batdetectors met time expansion aangevuld met een *Edirol* opname-apparaat. Aanvullend is er gebruik gemaakt van een *Batscanner stereo* en een warmtebeeld camera van het model *Pulsar Helion XQ28F*.

Tabel 2: De data, tijdstippen, weersomstandigheden, personele inzet en focus per vleermuisbezoek. Niet is specifiek aangegeven dat tijdens alle bezoeken er ook gekeken is naar de functie van foerageergebied van het gehele plangebied.

Datum	Starttijd	Eindtijd	Neerslag	Bewolking	Temp.	Wind	Pers.	Onderdeel
20-05-2020	21:30	23:33	geen	helder	18-16 °C	1 Bft.	2	rood
21-05-2020	02:30	05:40	geen	helder	12 °C	1-2 Bft.	2	rood, blauw en paars
21-05-2020	21:25	23:40	geen	helder	23-19 °C	1 Bft.	1	blauw
19-06-2020	22:00	00:05	geen	helder	19 °C	1 Bft.	2	rood
20-06-2020	21:55	23:55	geen	helder	19-17 °C	1 Bft.	1	blauw
21-06-2020	02:20	05:21	geen	helder	15 °C	1 Bft.	1	rood, blauw en paars
15/16-08-2020	23:45	01:45	geen	half bewolkt	22 °C	1 Bft.	1	rood, blauw en paars
06-09-2020	00:00	02:00	geen	half bewolkt	14 °C	1 Bft.	1	rood, blauw en paars

3.3 Alpenwatersalamander en kamsalamander

Omdat het water in het plangebied te diep was om te doorwaden en absoluut geen enkele vegetatie bevatte is er afgezien van het met een schepnet bemonsteren van water. Ook kon er, vanwege de afwezigheid van waterplanten, niet naar eitjes van de kamsalamander worden gezocht. In plaats hiervan zijn het water en het plangebied op 20 mei, 20 juni en 16 augustus in het donker met een zaklamp afgezocht en is het gehele plangebied op 9 mei, 30 mei en 20 juni onderzocht door materiaal zoals boomstammen te keren. De hiermee verrichte inspanning is in overeenstemming met de Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming van het Netwerk Groene Bureaus (Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' 2017). De weersomstandigheden tijdens, de duur van en de gebruikte methode tijdens de bezoeken zijn weergegeven in Tabel 3.

Tabel 3: De data, tijdstippen en weersomstandigheden per amfibieënbezoek.

Datum	Starttijd	Eindtijd	Neerslag	Bewolking	Temperatuur	Wind	Methode
09-05-2020	10:00	11:00	geen	geen	20 °C	1-2 Bft.	keren materiaal
20-05-2020	23:33	00:30	geen	helder	16 °C	1 Bft.	zaklamp water en terrein
30-05-2020	08:30	09:30	geen	helder	12 °C	1 Bft.	keren materiaal
10-06-2020	09:00	10:00	geen	bewolkt	12 °C	1 Bft.	keren materiaal
20-06-2020	00:00	01:00	geen	helder	17 °C	1 Bft.	zaklamp water en terrein
15-08-2020	22:45	23:45	geen	half bewolkt	22 °C	1 Bft.	zaklamp water en terrein

4 Resultaten

4.1 Huismus

Tijdens geen van de bezoeken zijn huismussen waargenomen.

4.2 Vleermuizen - waarnemingen

Waarnemingskaarten zijn opgenomen in Bijlage 1:. De symbolen geven waarnemingen weer, geen individuele vleermuizen. Vanwege het langdurig foerageren van gewone dwergvleermuis in de kraamperiode en de meerdere veldbezoeken geeft het beeld in de waarnemingskaarten voor deze soort een wat vertekende indruk. Voor het totaal aantal op enig moment aanwezige dieren wordt verwezen naar de teksten en afbeeldingen in de volgende paragrafen.

4.2.1 Kraamperiode (20 mei, 21 mei, 19 juni, 20 en 21 juni)

Gewone dwergvleermuis

Tijdens de veldbezoeken in de kraamperiode is de gewone vleermuis zeer frequent waargenomen. Aan de oostzijde van het plangebied foerageerden over het algemeen twee dieren. De dieren bevonden zich met name ten oosten van de grote loods en foerageerden er ook in. Soms produceerden ze sociaal geluid. Ook aan de westzijde van het plangebied foerageerden continue twee dieren, soms onder het produceren van sociaal geluid. Aan de zuidzijde van het plangebied werd boven de watergang frequent door drie tot vijf dieren boven het water en rond de boomkruinen gefoerageerd. Tijdens het avondbezoek van 20 mei zijn circa zeven van noord naar zuid overvliegende dieren waargenomen. Tijdens het ochtendbezoek van 21 mei vlogen ze van zuid naar noord. Tijdens het avondbezoek van 20 juni zijn er twee van noord naar zuid overvliegende dieren waargenomen.

Afbeelding 4: Gebruik van het plangebied door gewone dwergvleermuis in de kraamperiode.

Zie Afbeelding 4 voor een overzicht van het gebruik van het plangebied door gewone dwergvleermuis in de kraamperiode. Er is geen verblijfplaatsindicerend gedrag zoals zwermen en in- of uitvliegen waargenomen.

Ruige dwergvleermuis (Pipistrellus nathusii)

Tijdens de veldbezoeken is ook ruige dwergvleermuis frequent waargenomen. Naar schatting bedraagt het twee tot drie foeragerende dieren die relatief veel rond de bomen in de buurt van het water

foerageerden. Ook werd geregeld sociaal geluid geproduceerd. Eenmaal is een van west naar oost overvliegend dier waargenomen.

Zie Afbeelding 5 voor een overzicht van het gebruik van het plangebied door ruige dwergvleermuis in de kraamperiode. Er is geen verblijfplaatsindicerend gedrag zoals zwermen en in- of uitvliegen waargenomen.

Afbeelding 5: Gebruik van het plangebied door ruige dwergvleermuis in de kraamperiode.

Laatvlieger en watervleermuis (Myotis daubentonii)

In de avond van 20 mei foerageerden er enige tijd één tot twee laatvliegers. Ook tijdens de andere avondbezoeken foerageerden er soms een tot twee laatvliegers of passeerde een laatvlieger het plangebied van noord naar zuid. Met uitzondering van de ochtend van 21 juni is laatvlieger alleen in de avond waargenomen.

Afbeelding 6: Gebruik van het plangebied door laatvlieger en watervleermuis in de kraamperiode.

In de avond van 19 juni, 20 juni en de ochtend van 21 juni zijn er boven de watergang in het zuiden van het plangebied een tot twee boven het water foeragerende watervleermuizen waargenomen.

Zie Afbeelding 6 voor een overzicht van het gebruik van het plangebied door laatvlieger en watervleermuis in de kraamperiode. Er is geen verblijfplaatsindicerend gedrag zoals zwermen en in- of uitvliegen waargenomen.

4.2.2 Paarperiode (18 augustus en 8 september)

Het terreingebruik in de paarperiode was totaal verschillend van het terreingebruik in de kraamperiode. Er was nauwelijks vleermuisactiviteit. Af en toe foerageerde er een individueel dier. Dit betrof meestal een gewone dwergvleermuis en soms een ruige dwergvleermuis. Sociaal geluid is alleen van de gewone dwergvleermuis waargenomen, maar dit betrof absoluut geen baltsgedrag. Het waren zeer zwakke incidentele roepen er was dan ook geen enkele indicatie voor de aanwezigheid van een paarverblijfplaats. Watervleermuis is op beide avonden waargenomen, het betrof telkens een dier boven de watergang die vrij “mat” foerageerde. De watergang was op beide avonden voor een groot deel met eendenkroos bedekt en was hierdoor ook veel minder geschikt als foerageergebied. Op 6 september is eenmaal een foeragerende/passerende gewone grootoorvleermuis waargenomen.

Van geen van de waargenomen soorten is gedrag waargenomen dat duidt op de aanwezigheid van een paarterritorium.

4.3 Vleermuizen – aanwezige functies

4.3.1 Foerageergebied

In het plangebied werd in de kraamperiode door circa vier gewone dwergvleermuizen, twee tot drie ruige dwergvleermuizen en een tot twee laatvliegers gefoerageerd. De watergang aan de zuidkant van het plangebied werd door een á twee watervleermuizen gebruikt als foerageergebied en ter hoogte van de watergang werd door drie tot vijf gewone dwergvleermuizen gefoerageerd. Gezien de aantallen kan worden gesteld dat het plangebied in ieder geval voor gewone dwergvleermuis als belangrijk

Afbeelding 7: Alternatieve foerageergebieden (blauw) op korte afstand of aangrenzend aan het plangebied (oranje).

foerageergebied kan worden aangemerkt. Omdat het plangebied direct grenst aan een voor alle aangetroffen soorten zeer geschikt foerageergebied (Het Groote Wiel), wat bestaat uit een combinatie van water en bos, en er ook op korte afstand goede foeragemogelijkheden zijn, kan er niet worden gesproken van een essentieel foerageergebied (Afbeelding 7).

4.3.2 Vliegrouete

Over het plangebied loopt een vliegrouete van gewone dwergvleermuis en ook laatvlieger passeert in lage aantallen het plangebied. Omdat er aan weerszijden van het plangebied goede alternatieven zijn (Afbeelding 8), kan er voor gewone dwergvleermuizen wel worden gesproken van een belangrijke vliegrouete, maar niet van een essentiële vliegrouete.

Afbeelding 8: Alternatieve vliegrouetes (blauw) op korte afstand of aangrenzend aan het plangebied (oranje).

4.3.3 Verblijfplaatsen en paarterritoria

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat er in het plangebied verblijfplaatsen of paarterritoria van vleermuizen aanwezig zijn.

4.4 Alpenwatersalamander en kamsalamander

Tijdens geen van de veldbezoeken zijn kamsalamander of Alpenwatersalamander waargenomen. De aanwezige watergang werd ook niet geschikt geacht. Er was absoluut geen enkele plantengroei aanwezig, tijdens de vleermuisbezoeken in de paarperiode was de watergang voor 75% van de lengte bedekt met eendenkroos en tijdens de bezoeken in het voorjaar zijn grote aantallen geknobbeld Amerikaanse rivierkreeften (*Orconectus virilis*) waargenomen, die ongetwijfeld zorgen voor een hoge predatiedruk.

4.5 Categorie-5 broedvogels

Tijdens de bezoeken voor huismussen zijn in de te kappen wilgen aan de noordoostzijde diverse spreeuwen (*Sturnus vulgaris*) met nestindicerend gedrag waargenomen (Afbeelding 9). Waarschijnlijk ging het om drie nesten. Een nest kon visueel bevestigd worden. Ook roffelde er een grote bonte specht (*Dendrocopus major*) en was het vermoeden dat er onlangs jonge spechten zijn uitgevlogen.

Afbeelding 9: Spreeuw bij nestholte, nestholte met uitwerpselen en uitwerpselen onder nestholte.

5 Effectenanalyse

5.1 Huismus

Huismus is niet aangetroffen. Een effect op deze soort is dan ook niet aan de orde.

5.2 Vleermuizen

5.2.1 Foerageergebied en vliegroute

Foerageergebied

Het plangebied is met name voor de gewone dwergvleermuis van belang als foerageergebied. Ook ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en gewone dwergvleermuis foerageren er, maar die aantallen zijn zo laag dat het plangebied voor deze soorten niet als belangrijk foerageergebied kan worden aangemerkt. Van gewone dwergvleermuis, laatvlieger en in mindere mate ruige dwergvleermuis is bekend dat zij ook frequent boven achtertuinen foerageren en daarbij ook enige lichtvervuiling kunnen verdragen. Een effect op de foerageerfunctie van deze soorten is dan ook niet te verwachten. Watervleermuis foerageert boven de watergang, net als het grootste deel van de gewone dwergvleermuis en enkele ruige dwergvleermuis. De bomenrij langs de watergang blijft behouden en wanneer er geen extra verlichting wordt aangelegd die de bomen of de watergang aanlicht is er geen effect op de foerageerfunctie nabij de watergang. De eenmalige waarneming van de gewone grootoorvleermuis laat zien dat het plangebied voor deze soort niet van belang is, en een effect op deze soort is dan ook niet aan de orde.

Vliegroute

Vliegroutes van gewone dwergvleermuizen worden veel in stedelijke omgeving gevonden een effect van de ingreep op de vliegroute is dan ook niet te verwachten. Bovendien zijn er voldoende alternatieven (Afbeelding 8).

5.2.2 Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen

In het plangebied zijn geen voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Een effect hierop is dan ook niet aan de orde.

5.3 Alpenwatersalamander en kamsalamander

Alpenwatersalamander en kamsalamander zijn niet aangetroffen. Een effect op deze soorten is dan ook niet aan de orde.

5.4 Categorie-5 broedvogels

Spreeuw en grote bonte specht zijn beiden algemene broedvogels. Spreeuw is een soort die ook graag in steden onder daken broedt en is niet zozeer beperkt in nestgelegenheid als wel in geschikte graslanden om in te foerageren. Een negatief effect van de kap van de bomen op broedgelegenheid voor spreeuw is dan ook niet aan de orde. Grote bonte specht hakt zelf zijn nest uit en is goed instaat om in bosgebied een nieuw nest te maken. Een negatief effect van de kap van de bomen op broedgelegenheid voor grote bonte specht is dan ook niet aan de orde.

6 Toetsing Wet natuurbescherming

Omdat alleen vleermuizen en Categorie-5 broedvogels zijn aangetroffen wordt in dit hoofdstuk alleen voor deze soortgroep getoetst aan de Wet natuurbescherming.

6.1 Toetsingskader bescherming vogels en vleermuizen

De soortbescherming van de Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes namelijk:

- beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn;
- beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn;
- beschermingsregime andere soorten.

6.1.1 Verbodsbepalingen vogels

Vogels vallen onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn en kent de volgende verbodsbepalingen (artikel 3.1):

1. het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
2. het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
3. het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
4. het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
5. het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Nesten van de meeste vogelsoorten zijn alleen beschermd indien ze in gebruik zijn. Van sommige vogelsoorten is het nest het gehele jaar door beschermd, ook als het tijdelijk niet in gebruik is. Van de zogenaamde Categorie-5 broedvogels is het nest het gehele jaar door beschermd bij gebrek aan voldoende alternatieve nestgelegenheid

6.1.2 Verbodsbepalingen vleermuizen

Vleermuizen vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en kent ten aanzien van dieren de volgende verbodsbepalingen (artikel 3.5):

1. het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
2. het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
3. het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
4. het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

6.2 Mogelijk voor een ontheffing

6.2.1 Vogels

Een ontheffing of een vrijstelling van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden (artikel 3.3, 4^e lid):

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- zij is nodig:
 1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 4. ter bescherming van flora of fauna;

5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

6.2.2 Vleermuizen

Een ontheffing of een vrijstelling van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden (artikel 3.8, 5^e lid):

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- zij is nodig:
 1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

6.3 Toetsing effecten op vleermuizen

Wanneer de een ingreep leidt tot het verlies van foerageergebied of vliegroute en indirect daarmee tot het niet meer functioneren van een verblijfplaats elders is er indirect sprake van een overtreding van artikel 3.5 4^e lid, namelijk het beschadigen of te vernielen van voortplantings- of rustplaatsen. In een dergelijk geval noemen we een foerageergebied of een vliegroute essentieel. Uit het onderzoek en de effectenanalyse blijkt dat:

- a. er buiten het plangebied voldoende alternatieven zijn voor zowel de functie van foerageergebied als die van vliegroute;
- b. de functie van foerageergebied en vliegroute binnen het plangebied naar verwachting behouden blijft;
- c. er geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Er wordt daarom geconcludeerd dat de ingreep voor vleermuizen niet leidt tot een overtreding van de Wet natuurbescherming

6.4 Toetsing effecten op vogels

Uit het onderzoek en de effectenanalyse blijkt dat voor zowel spreeuw als grote bonte specht in de nabijheid van het plangebied voldoende alternatieve broedlocaties zijn. Er wordt daarom geconcludeerd dat de ingreep voor beide soorten niet leidt tot een overtreding van de Wet natuurbescherming, met dien verstande dat kap altijd alleen plaats kan vinden in de afwezigheid van functionele vogelnesten.

7 Conclusies

7.1 Conclusies

De volgende conclusies worden getrokken:

- huismus is in het plangebied niet aangetroffen;
- het plangebied maakt deel uit van het leefgebied van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis;
- voor de gewone dwergvleermuis is het plangebied een belangrijk, maar geen essentieel, foerageergebied;
- over het plangebied loopt een niet-essentiële vliegroute van gewone dwergvleermuis;
- in het plangebied zijn geen winter-, kraam- zomer- of paarverblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig;
- in het plangebied zijn geen essentiële voortplantings- of rustplaatsondersteunende functies zoals een essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute aanwezig;
- Alpenwatersalamander en kamsalamander zijn niet aangetroffen;
- in de te kappen wilgen zijn naar schatting drie nesten van spreeuw en mogelijk een nest van grote bonte specht aanwezig;
- voor zowel spreeuw als grote bonte specht zijn voldoende alternatieve broedlocaties in de nabijheid van het plangebied aanwezig;
- de ingreep leidt voor geen van de betrokken soorten tot een overtreding van de Wet natuurbescherming, met dien verstande dat kap altijd alleen plaats kan vinden in de afwezigheid van functionele vogelnesten.

7.2 Aanbevelingen

Het plangebied maakt deel uit van het leefgebied van diverse vleermuissoorten. De verwachting is dat al deze soorten door de ophanden zijnde energietransitie sterk onder druk komen te staan. Daarom wordt dringend geadviseerd om in de geplande nieuwbouw voorzieningen voor deze soorten op te nemen.

Hierbij kan worden gedacht aan ingemetselde vleermuisverblijven. Ook wordt er sterk aangedrongen om een goed verlichtingsplan te maken en te voorkomen dat de watergang en aangrenzende bomen worden aangelicht om zo het gebruik van het plangebied door vleermuizen te blijven faciliteren.

8 Bronnen

Bij12, 2017. Huismus | *Passer domesticus* | Kennisdocument | Versie 1.0 Juli 2017

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl.

Voortman, T., 2019. Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Lingsedijk 45 te Gorinchem. Blom Ecologie B.V.

Bijlage 1: Waarnemingskaarten

Legenda

Waarnemingen kraamperiode

Ruige dwergvleermuis

Roeragerend

Overvliegend

Roepend

Laatvlieger

Roeragerend

Overvliegend

Watervleermuis

Roeragerend

Legenda

Waarnemingen paarperiode

Gewone dwergvleermuis

Roergerend

Roepend

Ruige dwergvleermuis

Roergerend

Overvliegend

Roepend

Watervleermuis

Roergerend

Gewone grootoorvleermuis

Roergerend

Legenda

Waarnemingen vogels

Zone met nesten spreuw en
mogelijk grote bonte specht